KONTROLLIARUANNE

29.08.2002 nr 2-5/02/43

Riigikontrolli arvamus Maa-ameti 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

Tallinn
2002

Sisukord

SISSEJUHATUS **4**

1. ARVAMUSE ANDMISE LÄHTEKOHAD **5**

2. ARVAMUS 2001. AASTA RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE JA RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANDE KOHTA **7**

3. MUUD TÄHELEPANEKUD **8**

4. MAA-AMETI, KESKKONNAMINISTEERIUMI JA RAHANDUSMINISTEERIUMI SEISUKOHAD **9**

5. RIIGIKONTROLLI PÕHJENDUSED MAA-AMETI SEISUKOHTADEGA MITTEARVESTAMISE KOHTA **11**

MAA-AMETI VASTUSKIRI **12**

KESKKONNAMINISTEERIUMI VASTUSKIRI **15**

RAHANDUSMINISTEERIUMI VASTUSKIRI **16**

Sissejuhatus

Riigikontroll auditeeris Maa-ameti 31.12.2001 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet ja riigieelarve täitmise aruannet. Raamatupidamise aastaaruande koostamise kohustus tuleneb raamatupidamise seadusest ning rahandusministri 06.12.2001. a määrusest nr 105 "2001. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine". Riigieelarve täitmise kohta aru andmine on sätestatud 09.06.1999. a vastu võetud riigieelarve seaduse §-s 46 lg 1.

Audit tugines raamatupidamisandmetele seisuga 31.12.2001. Auditi põhieesmärgiks oli hinnata Maa-ameti raamatupidamise vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ning muudele aastaaruannet ja riigieelarve täitmise aruannet mõjutavatele õigusaktidele.

Viisime Maa-ameti 2001. aasta majandustegevuse auditi läbi ajavahemikul 03.06.2002 kuni 28.06.2002 vastavalt Riigikontrolli 2002. aasta tööplaanile.

Auditit juhtis finantsosakonna auditijuht Alo Lääne, töörühmas osalesid audiitor Airi Mark ja praktikant Katrin Tedder.

1. Arvamuse andmise lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse § 47 lg 2 järgi kohustus anda hinnang Vabariigi Valitsuse riigieelarve täitmise aruandele. Selle kohustuse täitmiseks teeb Riigikontroll auditeid vastavalt Riigikontrolli seaduse §-le 7. Riigikontrolli auditi ulatus on sätestatud Riigikontrolli seaduse §-s 6.

1.2. Auditi eesmärk

Võttes aluseks Riigikontrolli seaduse §-s 6 lg 2 loetletud ülesandeid, on käesoleva auditi eesmärgiks avaldada arvamust Maa-ameti 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ning 2001. aasta riigieelarve täitmise aruande kohta.

Arvamust avaldades tugineme järgmistele põhikriteeriumidele:

- kas majandustehingud on kajastatud sisuliselt ja aritmeetiliselt õigesti;
- kas varad on tegelikult asutuse omad ja võlad asutuse kohustused;
- kas varad ja kohustused tegelikult eksisteerivad;
- kas varad ja kohustused on nõuetekohaselt hinnatud;
- kas tulud ja kulud on kajastatud tekkepõhiselt, õiges perioodis ja täies mahus;
- kas asutuse raamatupidamise korraldus vastab raamatupidamise seaduse ja rahandusministri määrustega kehtestatud nõuetele ning heale raamatupidamistavale ulatuses, mis kehtib Eesti Vabariigi avaliku sektori asutuste puhul;
- kas tulud on kogutud ja kulud on tehtud kooskõlas Riigikogu tahtega.

Majandustoimingute õiguspärasuse, finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi kohta me üldhinnangut ei anna, kuid toome välja olulisemad tähelepanekud.

1.3. Vastavus standarditele

Sooritasime auditi kooskõlas INTOSAI[1] auditeerimisstandarditega. Nimetatud standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, et aasta-aruanne ja riigieelarve täitmise aruanne ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes ja riigieelarve täitmise aruandes esitatud näitajad, samuti analüüsisime aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtteid ja juhtkonna raamatupidamislikke hinnanguid. Leiame, et meie audit annab piisava aluse avaldada arvamust asutuse raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta.

[1] INTOSAI– International Organisation of Supreme Audit Institutions – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all

1.4. Vastutus aruannete õigsuse ja nende aluseks olevate majandustehingute eest

Aruandes kajastuva informatsiooni õigsuse eest vastutavad keskkonnaminister Heiki Kranich ja Maa-ameti peadirektor Kalev Kangur.

Ministri vastutus.

- Minister valvab ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste ülesannete täitmise ning tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle (VV seadus paragrahv 49, 95)
- Minister tagab sisekontrolli süsteemi rakendamise ja vastutab siseauditi korraldamise ministeeriumi valitsemisalas olevates asutustes (VV seadus paragrahv 49)
- Minister kontrollib ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste eelarvete täitmist ning kehtestab nimetatud riigiasutuste eelarvete täitmise kontrolli eeskirjad (Riigieelarve seadus § 35 lg 2)
- Minister kinnitab oma allkirjaga ministeeriumi valitsemisala koondaastaaruande õigust (rahandusministri määrus nr 105, 06.12.2001)

Asutuse juhi vastutus.

- Asutuse juht (peadirektor) vastutab asutuse tegevust korraldavate õigusaktide täpse ja otstarbeka täitmise eest ning annab aru asjaomasele ministrile (VV seadus paragrahv 73)
- Asutuse juht korraldab asutuse sisekontrollialast tööd (VV seadus paragrahv 73)
- Asutuse juht kinnitab asutuse raamatupidamise aastaaruande õigsust oma allkirjaga. (rahandusministri määrus nr 105, 06.12.2001)

Maa-ameti 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsust on oma allkirjaga kinnitanud peadirektor Kalev Kangur ja pearaamatupidaja Aigi Sarjas[2].

[2] Rahandusministri 06.12.2001. a määrus nr 105

2. Arvamus 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

2.1. Olulisemad märkused

2.1.1. Bilansikirjel 1.2 “Pank” kajastab Maa-amet seisuga 31.12.2001 summas 41 275 717 krooni omandireformi reservfondi vahendeid, mis on aruandeaasta ja sellele eelnevate aastate jooksul Vabariigi Valitsuse otsuste alusel Maa-ametile määratud. Tegelikkuses puudub Maa-ametil pangakonto, kus eelnimetatud summa kajastuks. Arvestust omandireformi reservfondi vahendite üle peab Rahandusministeeriumi Riigikassa osakond (RKO), kes on eelnimetatud pangakonto käsutajaks. RKO bilansis (2001. aasta riigikassa halduses olevate vahendite olemi ja paigutuse aruanne) kajastubki see summa real 1.1 “Arvelduskontod” ning teiselt poolt kohustusena Maa-ameti ees.

Leiame, et Maa-ameti 2001. a aastaaruandes on pangakontod summas 41 275 717 krooni kajastatud tegelikust suuremana ning nõuded sama summa võrra tegelikust väiksemana.

2.1.2 Bilansireal 7.5 “Ettemaksed hankijatele” on kajastatud ettemaksed mitmesuguste teenuste eest summas 849 472 krooni (sh ettemaks “Asulate plaaniliste geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimise ja rajamise” eest summas 810 000 krooni). Vastavalt heale raamatupidamistavale[3] kajastatakse ettemaksete all hankijatele vaid varude eest tehtavaid ettemakseid. Seetõttu tuleks eelnimetatud summa kajastada ettemakstud tulevaste perioodide kuludena bilansireal 6.6 “Muud ettemaksed”.

2.2. Riigikontrolli arvamus

Meie arvates, arvestades auditi ulatust ja väljaarvatud käesoleva kontrolliaruande punktides 2.1.1 ja 2.1.2 kirjeldatud asjaolude võimalikku mõju, on Maa-ameti raamatupidamise aasta-aruanne seisuga 31.12.2001, mis näitab Maa-ameti 2001. aasta tulemiks 8 282 722 ja bilansi-mahuks 31.12.2001. a seisuga 88 087 578 krooni, meie arvates koostatud olulises osas kooskõlas Eesti Vabariigi rahandusministri 06.12.2001. a määrusega nr 105 “2001. a raamatupidamise aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine”; ning 2001. aasta riigieelarve täitmise aruanne, mis näitab Maa-ameti 2001. aasta kassakuludeks 76 352 370 krooni, on olulises osas kooskõlas riigieelarve seadusega ja 2001. aasta riigieelarvega.

2.3. Ettepanekud

2.3.1. Vastavalt punktides 2.1.1 ja 2.1.2 tehtud tähelepanekutele korrigeerida 2002. a aastaaruande algsaldosid.

[3] ERS 6 “Raamatupidamise aastaaruande bilansi kirjete sisu” (revideeritud 2000) p 7

3. Muud tähelepanekud

3.1. Olulisemad tähelepanekud

Maa-ameti majandustehingute õiguspärasuse ning finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi kohta üldhinnangut andmata toome välja järgmise tähelepaneku:

3.1.1 Riigikassa andmete põhjal kontrollisime hankijatele tehtud väljamakseid riigihanke seaduses toodud piirmäärasid[4] ületavas osas. Leidsime, et riigihanget teostamata on aasta jooksul soetatud kaupu või ostetud teenuseid järgmiselt hankijalt:

- Varek-E OÜ 1 027 260.-

(Maa-ameti peahoone 2. ja 3. korruse koridoride ning vestibüüli remont)

Oleme arvamusel, et nimetatud hankija puhul oleks enne ehitustööde ostmist tulnud korraldada riigihankekonkurss.

3.2. Ettepanekud

Riigikontroll teeb Maa-ametile järgmise ettepaneku:

3.2.1 Lähtuda tulevikus riigihangete seaduse § 2 lõikes 7 kaupadele, teenustele ja muudele soetustele kehtestatud piirmääradest ning vajadusel viia läbi riigihankekonkurss.

[4] Riigihangete seadus § 2 lg 7

4. Maa-ameti, Keskkonnaministeeriumi ja Rahandusministeeriumi seisukohad

Maa-ameti peadirektor Kalev Kangur on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[5]:

- Tähelepanek 2.1.1. Vastavalt Maa-ameti raamatupidamise päringule 08.02.2000 a selgitas Rahandusministeeriumi eelarveosakonna raamatupidamise talitus omandireformi reservfondist laekuvate rahade kajastamise korda. Antud selgitusest nähtub, et omandireformi reservfondist laekuvate rahade jääk jääb kontole 1940 (Riigikassaga ühendatud pangakontoga kajastatakse bilansis real 1.2. Vastavalt rahandusministri 06.12.2001.a.määruse nr. 105 "2001.aasta aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine" § 13 (Bilansikirje l "Kassa ja pangakontod") lõike 3 punktile 2 näidatakse real 1.2 "Pank" pangakontode 192 ja 194 saldot. Tuginedes eeltoodud õigusakti sätetele on Maa-ameti raamatupidamise arvestuses kajastatud omandireformi reservfondi rahad bilansis real 1.2. Samuti märgitakse, et riigikassa sooritab tehingud Maa-ameti poolt esitatud korralduste alusel. Riigikassa ei käsuta seda raha iseseisvalt.

- Tähelepanek 2.1.2. Ettepanekut kajastada asulate plaaniliste geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimiseks ja rajamiseks tehtud ettemaksu mitte bilansireal "ettemaksed hankijatele" (rida 7.5) vaid bilansireal "muud ettemaksed" (rida 6.6) ei ole Maa-ametil võimalik arvestada põhjusel, et geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimise ja rajamise korraldamise puhul on tegemist Maa-ameti põhiülesannete täitmisega. Hea tava kohaselt kajastatakse muude ettemaksete koosseisus varade jääke, mis oma olemuselt ei ole seotud põhiprotsessiga/tegevusega/ülesandega. Tulenevalt Maa-ametile seaduse ja põhimäärusega pandud ülesannete olemusest on meie arvates õige ja õiglane kajastada geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimiseks ja rajamiseks tehtud ettemakse bilansikirjel 7 real 7.5 "Ettemaksed hankijatele".

- Tähelepanek 3.1.1. Vastavalt Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 2 lõikele l on riigihangeteks muuhulgas ka ehitustööde tellimine ning vastavalt RHS § 2 lõikele 3 on riigihangete objektiks ehitustööd. Seega ei vasta RHS sättele ja mõttele eelnõu punktis 3.1.1 toodud väide, mille kohaselt riigihanke konkurss tulnuks korraldada konkreetse hankija puhul. Ühe hankija poolt teostatud tööde mahtude mehaaniline summeerimine ning sisuliste asjaolude kõrvale jätmine ei anna võimalust RHS-s sätestatu järgimise või mittejärgmise kohta õige ning põhjendatud hinnangu andmiseks. Ehitustöö teostamiseks ning eeldatavale hankemahule hinnangu andmiseks koostatakse asjakohane projekt või tööjoonised. Seega on ehitustööde tellimisel konkreetse hanke sisu, ulatus ja rahaline väärtus määratud asjakohase dokumentatsiooniga. Arvestades tehnilisi, majanduslikke võimalusi ning objektide funktsionaalset eraldatust olid koostatud eraldi tööjoonised nii II kui ka III korruse, samuti vestibüüli (mitte fuajee) remondiks.

  Arvestades vajadusega võimalikult efektiivselt kasutada eraldatud vahendeid ning lähtudes koostatud töödokumentatsioonist viidi 2001.aasta juunis Maa-ameti poolt läbi pakkumismenetlus. Lähtudes hangete maksumusest tegi mõlemale objektile järgmise pakkumise OÜ VAREK E. Nimetatud ettevõttega sõlmiti 21. juunil 2001.a töövõtu lepingud kahe hanke teostamiseks, kusjuures kummagi hanke puhul ei ületatud seaduses (RHS § 2 lõike 7 punktis 2) sätestatud piirmäärasid.

  Hoone vestibüüli remondi maksumuse mehaaniline liitmine muude ülalnimetatud hangetega on lisaks juba eelkirjeldatud hangete objektipõhisuse kriteeriumi mittearvestamisele ebaõige ka seetõttu, et nimetatud hange toimus ajaliselt enam, kui neli kuud hiljem (november-detsember 2001) ning nende tööde teostamiseks vajalikud vahendid tekkisid erinevate ülalpidamiskulude (näiteks kantseleikulud, kulud transpordile, jms.) kokkuhoiu arvelt.

[5] Maa-ameti vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 12-14

Keskkonnaminister Heiki Kranich on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[6]:

- Riigikontrolli poolt esitatud hinnangud ja ettepanekud on Keskkonnaministeerium läbi vaadanud ning ministeeriumi arvates on Maa-ameti selgitused ja seisukohad piisavalt põhjendatult Riigikontrollile esitatud.

Rahandusministeeriumi riigikassa osakonna juhataja asetäitja Virve Vanaveski on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[7]:

- Kõigi Rahandusministeeriumi Riigikassa osakonna poolt pankades avatud ja avatavate eelarveliste ning eelarveväliste panga peakontode ja allkontode üle peab arvestust ja kajastab pangakontode saldod oma bilansis Riigikassa. Kuna omandireservfondi vahendite üle arvestuse pidamiseks on pangas allkonto avanud Riigikassa, mitte Maa-amet, ning pangakonto saldo kajastub Riigikassa bilansis, tuleb Maa-ametil käsitleda õigust kasutada omandireservfondi vahendeid kui nõuet Riigikassa vastu, mitte kui asutuse pangakontol olevaid rahalisi vahendeid.

[6] Keskkonnaministeeriumi vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 15
[7] Rahandusministeeriumi vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 16

5. Riigikontrolli põhjendused Maa-ameti seisukohtadega mittearvestamise kohta

- Tähelepanek 2.1.1. Eelarvelistel asutustel tuleb aastaaruande koostamisel lähtuda heast raamatupidamistavast ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest ulatuses, mis ei ole vastuolus rahandusministri poolt kehtestatud juhistega[8]. Lisaks sätestab juhendi "2001. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine" §-i 5 p 3, et juhul kui raamatupidamiskohustuslane ei rakenda rahandusministri poolt kehtestatud juhiste alusel kontoplaani, peab ta aruande vormid täitma lähtudes eelnimetatud aruande koostamise juhendis toodud aruandevormide kirjete sisust.

  Kuna Ühispanga kirjalik kinnitus[9] ei näidanud kõne all oleva pangakonto kuulumist Maa-ametile, ei saa Maa-amet ka seda oma bilansis real 1.2 "Pank" kajastada.

  Samal seisukohal on ka Rahandusministeerium.

- Tähelepanek 2.1.2. Maa-amet ei selgitanud, millisele heale tavale tuginedes on ta kajastanud muude ettemaksete koosseisus varade jääke, mis oma olemuselt ei ole seotud asutuse põhiprotsessiga, tegevusega või ülesandega. Rahandusministri määrustes, raamatupidamise seaduses ega Raamatupidamise Toimkonna juhendites me sellist sätet ei leidnud. Rõhutame aga, et vastavalt Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud Eesti Raamatupidamise Standardile nr 6 "Raamatupidamise aastaaruande bilansikirjete sisu (*revideeritud 2000*)" punkt 7, kajastatakse kirjel ettemaksed hankijatele vaid kauba, materjali ja toorme hankijatele tehtud ettemaksete ehk varude eest tehtud ettemaksete jääk bilansipäeval.

- Tähelepanek 3.1.1. Täpsustuseks peame lisama, et mõtlesime käesolevas tähelepanekus öelduga seda, et hanke oleks pidanud läbi viima ehitustööde puhul, mis antud juhul osteti AS-ilt Varek-E.

  Maa-ameti poolt omade reeglite järgi läbiviidud pakkumismenetlus ei ole võrdsustatav riigihangete seaduse alusel läbiviidava pakkumismenetlusega.

  Juhime Maa-ameti tähelepanu ka faktile, et riigihangete seaduses ei ole sätestatud objektipõhisuse kriteeriumi. Seadus määrab, et riigihangeteks on asjade ostmine, ehitustööde ja teenuste tellimine, ehitustöö kontsessioonide andmine ning ideelahenduste tellimine[10]. Samuti ei luba seadus riigihanget tegemata jätta, kui eksisteerib ajaline vahe kahe objekti ehitamise vahel. Riigihangete seadus[11] ütleb, et seaduses sätestatud kord kehtib riigihangete suhtes, mille eeldatav maksumus on aastaarvestuses paragrahvi 2 lõikes 7 toodud piirmääradest suurem.

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

[8] Rahandusministri 06.12.2001 määrus nr 105 § 5
[9] Ühispanga 22.03.2002 kiri nr 9.3.8-2/6615
[10] Riigihangete seadus § 2 lg 1
[11] Riigihangete seadus § 2 lg 7

MAA-AMET
Estonian Land Board

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond
Riigikontroll
Narva mnt.11a
15013 Tallinn

Teie 17.07.2002 nr 2-7.1-FA/02/1245

Meie 24.07.2002 nr 3-14/4783

Kontrolliaruande eelnõu

Riigikontrolli poolt koostatud kontrolliaruande eelnõus "Riigikontrolli arvamus Maa-ameti 2001.aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta" (edaspidi nimetatud Eelnõu) toodud hinnangute ja ettepanekute osas on Maa-ameti seisukohad alljärgnevad:

I Vabariigi Valitsuse eelarvevälise omandireformi reservfondi vahendite kajastamine raamatupidamises (Eelnõu p. 2.1.1)

Vastavalt Maa-ameti raamatupidamise päringule 08.02.2000.a. selgitas Rahandusministeeriumi Eelarveosakonna raamatupidamise talitus omandireformi reservfondist laekuvate rahade kajastamise korda. Antud selgitusest nähtub, et omandireformi reservfondist laekuvate rahade jääk jääb kontole 1940 (Riigikassaga ühendatud pangakonto)ja kajastatakse bilansis real 1.2.
Vastavalt rahandusministri 06.12.2001.a.määruse nr. 105 "2001.aasta aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine" § 13 (Bilansikirje 1 "Kassa ja pangakontod") lõike 3 punktile 2 näidatakse real 1.2 "Pank" pangakontode 192 ja 194 saldot. Ka kontoplaan, on kehtestatud rahandusministri poolt ja eelnimetatud kontod on nimetatud dokumendiga kirjeldatud.
Tuginedes eeltoodud õigusakti sätetele on Maa-ameti raamatupidamise arvestuses kajastatud omandireformi reservfondi rahad bilansis real 1.2. Samuti märgime, et riigikassa sooritab tehingud Maa-ameti poolt esitatud korralduste alusel. Riigikassa ei käsuta seda raha iseseisvalt.

Teie ettepanekut, kajastada omandireformi reservfondist laekuvad rahad Maa-ameti raamatupidamises nõudena, ei ole meie arvates Maa-ametil võimalik arvestada seni, kuni rahandusministri 06.12.2001.a. määrus nr. 105 kehtib senises redaktsioonis, sest Maa-amet on kohustatud lähtuma õigusaktidega sätestatud korrast. Eeltoodud põhjusel ei ole meil võimalik täita ka Eelnõu punktis 2.3.1. toodud ettepanekut korrigeerida 2002.aasta aastaaruande algsaldosid.

RIIGIKONTROLL
Kuupäev
24.07.02 2-7.1-FA/02/1245-2

Mustamäe tee 51, PK/BOX 1635, 10602 Tallinn, ESTONIA
Tel: 372 665 0600 Fax: 372 665 0604

II Hankijatele teostatud ettemaksete kajastamine raamatupidamises (Eelnõu p 2.1.2.)

2001.aasta aastaaruandes on real 7.5. "Ettemaksed hankijatele" kajastatud ettemaks 810 000 krooni. Nimetatud ettemaks on ettemaks asulate plaaniliste geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimise ja rajamise eest.
Teie ettepanekut kajastada asulate plaaniliste geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimiseks ja rajamiseks tehtud ettemaksu mitte bilansireal "ettemaksed hankijatele" (rida 7.5) vaid bilansireal "muud ettemaksed" (rida 6.6) ei ole Maa-ametil võimalik arvestada põhjusel, et geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimise ja rajamise korraldamise puhul on tegemist Maa-ameti põhiülesannete täitmisega. Hea Tava kohaselt kajastatakse muude ettemaksete koosseisus varade jääke, mis oma olemuselt ei ole seotud põhiprotsessiga/tegevusega/ülesandega.
Tulenevalt Maa-ametile seaduse ja põhimäärusega pandud ülesannete olemusest on meie arvates õige ja õiglane kajastada geodeetiliste põhivõrkude rekonstrueerimiseks ja rajamiseks tehtud ettemakse bilansikirjel 7 real 7.5 "Ettemaksed hankijatele".
Eeltoodud põhjusel ei ole meil võimalik enne Teie poolt täiendavate kirjalike selgituste saamist täita Eelnõu punktis 2.3.1. toodud ettepanekut korrigeerida 2002.aasta aastaaruande algsaldosid.

III Riigihangete teostamine (Eelnõu p. 3.1.1.)

Vastavalt Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 2 lõikele 1 on riigihangeteks muuhulgas ka ehitustööde tellimine ning vastavalt RHS § 2 lõikele 3 on riigihangete objektiks ehitustööd.
Seega ei vasta RHS sättele ja mõttele Eelnõu punktis 3.1.1 toodu väide, mille kohaselt riigihanke konkurss tulnuks korraldada konkreetsele hankija puhul. Ühe hankija poolt teostatud tööde mahtude mehaaniline summeerimine ning sisuliste asjaolude kõrvale jätmine ei anna võimalust RHS-s sätestatu järgimise või mittejärgmise kohta õige ning põhjendatud hinnangu andmiseks.

Vastavalt RHS § 2 lõikele 4 on ehitustöö mis tahes töö, mis on seotud ehitamisega või ehitise või selle osa lammutamisega. RHS sätestatud riigihangete teostamise kord kehtib nende ehitustööde tellimiseks korraldavate riigihangete suhtes, mille eeldatav maksumus aasta arvestuses koos käibemaksuga on 500 000 krooni või üle selle.

Ehitustöö teostamiseks ning eeldatavale hankemahule hinnangu andmiseks koostatakse asjakohane projekt või tööjoonised. Seega on ehitustööde tellimisel konkreetse hanke sisu, ulatus ja rahaline väärtus määratud asjakohase dokumentatsiooniga.
Arvestades tehnilisi, majanduslikke võimalusi ning objektide funktsionaalset eraldatust olid koostatud eraldi tööjoonised nii II kui ka III korruse, samuti vestibüüli (mitte fuajee) remondiks.

Arvestades vajadusega võimalikult efektiivselt kasutada eraldatud vahendeid ning lähtudes koostatud töödokumentatsioonist viidi 2001.aasta juunis Maa-ameti poolt läbi pakkumismenetlus. Nii II kui ka III korruse remondi teostamiseks laekus kuus pakkumist. Pakkumismenetlust kajastav dokumentatsioon (sh. tööjoonised ja esitatud pakkumised) on säilitatud ning vajadusel tutvumiseks kättesaadavad Maa-ameti üldosakonna juhataja Ants Matkuri juures.
Pakkumismenetluse tulemusena tegi mõlemale objektile maksumuselt soodsaima pakkumise OÜ AGR. Kuid nimetatud ettevõtte tegevuslitsents oli aegunud, mistõttu ei olnud meil võimalik lubada neid ehitustöid teostama. Eeltoodust tulenevalt ettevõtte mõlemat pakkumist ei kvalifitseeritud ja need tunnistati mittevastavaks. Lähtudes hangete maksumusest tegi mõlemale

objektile järgmise pakkumise OÜ VAREK E. Nimetatud ettevõttega sõlmiti 21. juunil 2001.a töövõtu lepingud kahe hanke teostamiseks, kusjuures kummagi hanke puhul ei ületatud seaduses (RHS § 2 lõike 7 punktis 2) sätestatud piirmäärasid. Ka ei toimunud hanke teostamise käigus hanke mahu suurenemist esitatud pakkumistega võrreldes.

Hoone vestibüüli remondi maksumuse mehaaniline liitmine muude ülalnimetatud hangetega on lisaks juba eelkirjeldatud hangete objektipõhisuse kriteeriumi mittearvestamisele ebaõige ka seetõttu, et nimetatud hange toimus ajaliselt enam, kui neli kuud hiljem (november-detsember 2001) ning nende tööde teostamiseks vajalikud vahendid tekkisid erinevate ülalpidamiskulude (näiteks kantseleikulud, kulud transpordile, jms.) kokkuhoiu arvelt. Seega ei oleks meil isegi juhul, kui vestibüüli remont oleks funktsionaalselt olnud seotud 2001 aasta juunis-juulis teostatud kahe hankega, ka parima tahtmise juures olnud võimalik seda hanget liita kas ühe või mõlema eelkirjeldatud hankega.

Eeltoodust tulenevalt oleme seisukohal, et Maa-amet on järginud riigihangete teostamisel mitte üksnes RHS sätteid vaid ka mõtet (kuue pakkuja kaasamine menetlusse jms.) ning on toiminud kooskõlas kehtestatud reeglitega. Eeltoodust tulenevalt ei ole meie arvates etteheide RHS mittejärgimise kohta põhjendatud.

Oleme meeleldi nõus andma mistahes täiendavaid selgitusi ning vajadusel esitama täiendavaid dokumente.

Lugupidamisega

Kalev Kangur
Peadirektor

Aigi Sarjas 66 50 606
Ants Matkur 66 50 624

Koopia: Keskkonnaministeerium

KESKKONNAMINISTEERIUM

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond
Riigikontroll
Narva mnt.11a
15013 Tallinn

Teie 17.07.2002 nr.2-7. 1-FA/02/1245

Meie 24.07.2002 nr.5-9/5548

Kontrolliaruande eelnõu

Riigikontrolli poolt koostatud kontrolliaruande eelnõu "Riigikontrolli arvamus Maa-ameti 2001.aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta" toodud hinnangute ja ettepanekute osas on Maa-ameti peadirektor keskkonnaministrile esitanud oma seisukohad ja selgitused nii suuliselt kui kirjalikult. Samuti esitas Maa-amet oma seisukohad ja selgitused Riigikontrollile 24.07.02.a.
Teie poolt esitatud hinnangud ja ettepanekud on Keskkonnaministeerium läbi vaadanud. Meie arvates on Maa-ameti selgitused ja seisukohad piisavalt põhistatult teile esitatud.

Meil on hea meel tõdeda, et esitatud arvamuse kohaselt on Maa-ameti raamatupidamise aastaaruanne seisuga 31.12.2001.a. teie arvates koostatud olulises osas kooskõlas vastavate õigusaktidega.

Lugupidamisega

Heiki Kranich
Keskkonnaminister

Pilvia Nirgi 626 2885

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 29.07.02 | Reg nr 2-7.1-FA/02/1245-3

RAHANDUSMINISTEERIUM

Hr Kalev Kangur
Maa-amet
Mustamäe tee 51
10602 Tallinn
Ärakiri:
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie 3-14/4783 24.07.2002

Meie 25.07.2002 nr VIII-4/9258

Vabariigi Valitsuse eelarvevälisest omandireformi reservfondi eraldatud vahendite kajastamine

Kõigi Rahandusministeeriumi Riigikassa osakonna poolt pankades avatud ja avatavate eelarveliste ning eelarveväliste panga peakontode ja allkontode üle peab arvestust ja kajastab pangakontode saldod oma bilansis Riigikassa.

Riigiasutuse (Maa-ameti) poolt pankades avatud ja avatavate pangakontode üle peab arvestust ja kajastab pangakontode saldod oma bilansis riigiasutus.

Lähtuvalt eeltoodust ja sellest, et omandireservfondi vahendite üle arvestuse pidamiseks on pangas allkonto avanud Riigikassa, mitte Maa-amet, ning pangakonto saldo kajastub Riigikassa bilansis, tuleb Maa-ametil käsitleda õigus kasutada omandireservfondi vahendeid kui nõuet Riigikassa vastu, mitte kui asutuse pangakontol olevaid rahalisi vahendeid.

Lugupidamisega

Virve Vanaveski
Riigikassa osakonna juhataja asetäitja

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 29.07.02 Reg nr 2-7.5-FA/02/1279

Lüüli Kärner 611 3559
lüüli.kärner@fin.ee

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee